

Список використаних джерел:

1. Возняк Г., Дмитрик О. Фінансова стабільність та напрями її зміцнення: кейс для України в умовах війни. *Світ фінансів*. 2022. № 2 (71). С.70-80.
2. Гетманцев Д.В. умовах війни робота держави з економікою має базуватися на військових законах. [URL:https://interfax.com.ua/news/interview/812130.html](https://interfax.com.ua/news/interview/812130.html) (дата звернення: 17.11.2023)
3. Барбалат А. Ф. Стан фінансової системи України в умовах повномасштабної війни. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни* : 35-ої студент. науково-теорет. конф., м. Миколаїв, 22–24 берез. 2023 р. С. 8–11.

Мологіна Т. В.,

здобувач вищої освіти облікового-фінансового факультету
Науковий керівник – **Бурковська А. В.**, к.е.н, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

Інфляційні процеси (інфляція) – це збільшення основного рівня цін у державі протягом певного періоду часу, що супроводжується зниженням курсу національної грошової одиниці відносно іноземних валют. Тобто спостерігається зростання цін на продукцію харчування та одяг, підвищується орендна плата і так далі, при цьому ціни різноманітних товарів можуть підвищуватися розбіжними темпами [1].

Сьогодні, особливо враховуючи війну в Україні, звертають на себе увагу суттєві циклічні інфляційні процеси та нестабільна соціально-економічна ситуація в країні. Метою України є виявлення способів призупинення інфляційних процесів. Впродовж дослідження, вважаємо доцільним розглянути значення індексів споживчих цін за роки динаміки у відсотковому вираженні за кожний рік у цілому та помісячно (табл. 1).

Таблиця 1. **Індекси споживчих цін за 2019-2023 роки , %**

Місяць	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Січень	101,0	100,2	101,3	101,3	100,8
Лютий	100,5	99,7	101,0	101,6	100,7
Березень	100,9	100,8	101,7	104,5	101,5
Квітень	101,0	100,8	100,7	103,1	100,2
Травень	100,7	100,3	101,3	102,1	100,8
Червень	99,5	100,2	100,2	103,1	99,4
Липень	99,4	99,4	100,1	100,7	98,6
Серпень	99,7	99,8	99,8	101,1	
Вересень	100,7	100,5	101,2	101,9	
Жовтень	100,7	101,0	100,9	102,5	
Листопад	100,1	101,3	100,8	100,7	
Грудень	99,8	100,9	100,6	100,7	
За рік всього	104,1	105,0	110,0	126,6	102,5

Джерело: побудовано із використанням даних [4]

Так, індекс споживчих цін в Україні у березні 2022 р. зріс до 104,5% , що перевищило показник лютого 2022 р. на 2,9 в.п. Дійсно, лише за один місяць повномасштабного вторгнення вартість споживчого кошика українців підвищилась на величину, яка дорівнює річній цілі зростання індексу споживчих цін, а це вказує на те, що в умовах повномасштабної війни монетарний режим інфляційного таргетування в країні перестає бути ефективним інструментом для стримування росту цін [2-3]. Монетарна трансмісія може передавати імпульси монетарної політики лише тоді, коли працюють підприємства та їх виробничі зв'язки, банківське кредитування мають помітну роль в бізнес-активності та ціноутворенні, а рівень добробуту населення дозволяє йому реагувати на зміни процентних ставок і змінювати на їх основі свою споживчу поведінку [1-3].

З початком війни немонетарні чинники суттєво посилили вплив на інфляційну динаміку в Україні. Напруженість проблем безпеки та логістики призвели до випереджаючого зростання цін на продукцію харчування, лікарські засоби, автомобільне паливо, транспорт. Так, лише за березень 2022 р. спостерігалось зростання цін на: продукцію харчування - на 6,4% (в річному вимірі +19,6%); медичну продукцію – на 7,7% (в річному вимірі +13,0%); на машинне паливо – на 7,7% (в річному вимірі +30,0%); на транспорт – на 2,6% (в річному вимірі +20,3%) [2].

Загальними соціально-економічними наслідками інфляційних процесів є зниження рівня життя українців, зменшення ефективності функціонування внутрішньої національної економіки [1]. Щоб здійснювати державну антикризову політику в Україні, основними зусиллями післявоєнної монетарної політики мають бути підтримка розвитку фінансового посередництва та монетарної трансмісії, щоб якомога масштабніше включити грошово-кредитні ресурси у роботу реального сектору економіки. Це дозволить підтримувати підприємницьку ініціативу, збільшити рівень зайнятості та з певної послідовністю поновлювати дієвість каналів монетарної трансмісії, що так само в середньостроковій перспективі сприятиме зростанню антиінфляційної ефективності інструментів монетарної політики.

Список використаних джерел:

1. Інфляція: сутність, причини, чинники, наслідки. URL: https://studies.in.ua/econom_seminar/472-nflyacya.html#:~:text=%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B8%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%2D%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B8%20%D0%
2. Інфляційні процеси в Україні і світі та їх перспективи. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/513069_inflyatsiyni_protsezi_ukraini_i_sviti.html.
3. Богдан Данилишин. Керованість інфляцією: наслідки для повоєнного суспільства. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/14/693781/>.

4. Міністерство фінансів. Індекс інфляції в Україні 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>.
5. Бурковська А. В. Вплив державного боргу на інфляційні процеси в країні. Матеріали Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу МНАУ, м. Миколаїв, 21-23 квітня 2021 р. С. 28-30.

Перхайло С. П.,

здобувач вищої освіти економічного факультету

Науковий керівник – **Моташко Т. П.**, к.е.н.,

доцент кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

РИЗИКИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ

Банківське кредитування фізичних осіб (далі – ФО) виступає одним із драйверів, що відіграють важливу роль у забезпеченні світового економічного та соціального зростання. Протягом останніх років наше суспільство функціонує в умовах глобальних викликів, які ставлять під загрозу загальносвітовий розвиток фінансової системи, в тому числі і банківської. Сучасні події в Україні призвели до інтенсифікації вищенаведених проблем і продемонстрували необхідність удосконалення підходів до визначення ризиків банківського кредитування ФО, що допоможе вибудувати більш ефективну систему управління цими ризиками та мінімізувати їх негативний вплив на процеси відновлення.

Метою дослідження є аналіз теоретичних підходів до визначення ризиків банківського кредитування ФО та розробка рекомендацій щодо удосконалення їх управління в умовах глобальних викликів в Україні.

Процес банківського кредитування ФО весь час супроводжується типовими ризиками, що притаманні установам даного виду. Однак, у часи глобальних викликів ці ризики збільшуються та вимагають більш виважених підходів до їх управління. Так, згідно з Постановою [2], НБУ виділяє такі види суттєвих ризиків, оцінювання яких рекомендується здійснювати банківським установам – кредитний, ліквідності, процентний ризик банківської книги, ринковий, операційний, комплаєнс-ризик, інші. Серед суттєвих ризиків, характерних для кредитування ФО, виділяють саме кредитний, операційний та ризик довгострокового погашення позики. Усі інші є каталізаторами виникнення основних ризиків, а тому впливають на даний вид кредитування опосередковано.

Наскільки ризиковим є кредитний портфель банку та в цілому про надійність фінансової установи свідчить такий показник, як рівень непрацюючих кредитів ФО. Його тренд змінив свій напрямок із поступового спадання на різке збільшення на початку 2022 року в наслідок повномасштабного вторгнення. Тобто навіть криза, пов'язана із COVID-19 не